

Conclusions del I Congrés Autonòmic d'FPA #CongresFPA21

1. Dies 13 i 14 de juliol de 2021
2. Lema i [programa](#): *Caminar cap al futur*
3. Professorat participant

Inscripció	466	Participació	356	Certificació	295
------------	-----	--------------	-----	--------------	-----

4. Eixos d'anàlisi i finalitats

Millora i consolidació de l'aprenentatge en línia en l'FPA

La situació sanitària viscuda i les transformacions a aplicar en l'atenció socioeducativa de la societat actual aconsellen una nova definició de la metodologia d'ensenyament i aprenentatge adreçada a la ciutadania jove i adulta, amb l'objectiu d'adequar el servei que se'ls presta mitjançant la seua participació en els diferents programes formatius.

Treball per àmbits en l'FPA amb un enfocament inclusiu

Cal bastir un enfocament holístic de la pràctica docent que permeta desenvolupar al màxim les capacitats, els interessos i les potencialitats de les persones participants de la formació als nostres centres. Aquesta nova orientació curricular ha de servir per a motivar-les, afavorir-ne la inclusió socioeducativa i promoure estratègies de coordinació i treball en equip del professorat en aspectes diversos com ara la codocència, les metodologies actives i la coordinació territorial.

Multiplicitat d'itineraris de formació en l'FPA

Les persones adultes arriben als nostres centres amb un bagatge personal, professional i sociocultural i cívic heterogeni i amb una motxilla plena d'experiències, per la qual cosa l'acció docent ha de possibilitar la identificació i el reconeixement dels aprenentatges informals i no formals assolits per cada persona al llarg i a l'ample de la vida.

La nostra pretensió com a àmbit és que el congrés esdevinga un espai de trobada, d'intercanvi, de dinamització i de síntesi dels projectes i les intervencions, que la comunitat de docents de la xarxa valenciana de centres públics d'FPA està realitzant en la voluntat de propiciar la millora de l'aprenentatge i en una aposta ferma i continuada per posar-se reptes i marcar-se fites en la dinàmica present i futura dels centres.

5. Espais de reflexió i principals aportacions sorgides d'aquest diàleg

Caminar a través de...	
1	<p>La nostra experiència</p> <p><i>L'educació de persones adultes com a model de la ciutadania global i l'ecopedagogia</i> – Carlos Alberto Torres</p> <p>Tota nació requereix una narració. En contar una història, disciplines i practiques educatives com ara l'educació de persones adultes requereixen també un nivell textual, contextual i subtextual. Aquesta és la premissa per posar damunt la taula de quina manera l'educació de persones adultes pot contribuir a la ciutadania global i la sostenibilitat en el segle XXI.</p> <p>La reflexió sobre el camp de l'educació de persones adultes feta fins ara s'ha centrat en els temes clàssics d'alfabetització, educació vocacional i educació bàsica, que són els que han sostingut els seus programes formatius, sense que s'haja centrat l'interés dels governs pel concepte d'educació per a la ciutadania global.</p> <p>La possibilitat d'una educació de persones adultes holística que aposte per l'educació per a la ciutadania global, així com per a la sostenibilitat ecològica, marca la direcció cap al qual caldria caminar. Mentre que l'educació de persones adultes tradicional ha estat marginal en les ultimes dècades, una concepció holística de l'EPA ajudaria sens dubte a revigoritzar els models d'aprenentatge per a persones joves i adultes i aportaria molts rols en l'èxit dels Objectius de Desenvolupament Sostenible promoguts per les Nacions Unides, especialment per la seua connexió amb l'educació per a la ciutadania global i la sostenibilitat, tot incloent-hi la salut i els riscos mediambientals.</p> <p>Perquè açò siga possible, els governs tenen un paper cabdal en l'educació de persones adultes i la sostenibilitat, particularment els governs locals que atenen el context immediat gràcies a iniciatives com les Ciutats Educadores (<i>Learning Cities</i>) de la UNESCO i a les contribucions dels moviments socials i de l'educació popular per a persones adultes. Temes com aquests han d'anar necessàriament a debat en encontres internacionals com la <i>7th International Conference on Adult Education (CONFITEA VII)</i>.</p>
Caminar cap a...	
2	<p>La inclusió social a través del nou currículum</p> <p><i>Avanços en el currículum de la LOMLOE</i> – Elena Martín Ortega</p> <p>La nova ecologia de l'aprenentatge canvia "quan" s'ha d'aprendre i consagra definitivament l'aprenentatge al llarg de la vida. Aquest canvi es reflecteix en tres aspectes clau de la LOMLOE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Importància atorgada a l'educació de persones adultes. • Objectiu de reduir l'abandó primerenc de l'alumnat jove. • Enfocament curricular competencial. <p>Així doncs, el nou currículum ofereix grans potencialitats pel fet que:</p>

- Es reforça l'enfocament competencial.
- S'identifiquen els aprenentatges essencials que descarreguen el currículum distingint entre allò bàsic que és imprescindible i allò bàsic que és desitjable.
- Es promou l'autonomia curricular gràcies a l'adaptació al context i al projecte propi i a la personalització de l'aprenentatge.

Aquesta concepció del currículum d'FPA pretén donar resposta als principals reptes del segle XXI amb l'objectiu últim que les persones joves i adultes que participen de la formació puguin bastir un projecte vital, personal, professional i social.

Tot aquest projecte ha de permetre que la ciutadania adulta assolisca les competències clau per a l'aprenentatge permanent establides per la [*Recomanació del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006*](#):

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència i tecnologia.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència emprenedora.
- Competència en consciència i expressió culturals.

Un model d'aprenentatge fonamentat sobre aquestes competències constitueix la base perquè les persones joves i adultes participants desenvolupen un conjunt d'habilitats bàsiques i de valors i actituds.

3 La inserció professional

Reconeixement de la competència professional a la Comunitat Valenciana – Salvador Valle Ramírez

El sistema integral d'FP pretén relacionar totes les vies que permeten adquirir els coneixements, les habilitats i les destreses inherents a la formació professional. Arran de la publicació del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals (CNQP) s'estableix un sistema integral d'FPA que inclou la formació inicial, la formació per a l'ocupació, així com el reconeixement de la formació assolida a través de l'experiència laboral i la formació no formal.

Aquest catàleg, que ordena les qualificacions professionals en funció de les competències apropiades per a l'exercici professional, està organitzat en 26 famílies professionals. Al seu torn, cada família s'estructura en qualificacions professionals organitzades en tres nivells segons complexitat, responsabilitat i coneixements necessaris i cada qualificació s'estructura en competències professionals, enteses com el conjunt de coneixements i capacitats que permeten l'exercici de l'activitat professional conforme a les exigències de la producció i l'ocupació.

Totes aquestes qualificacions estan compostes per unitats de competència i cadascuna d'aquestes està definida per realitzacions professionals, criteris de realització i entorn professional i, a més, tenen associat un mòdul formatiu definit per continguts, capacitats i criteris d'avaluació.

Els documents que acrediten la possessió de qualificacions professionals són els títols d'FP de la formació professionals i els certificats de professionalitat de l'FP per a l'ocupació, que s'adquireixen respectivament cursant els cicles formatius (FP Bàsica, CFGM i CFGS) o els certificats de professionalitat de nivells 1, 2 i 3.

No obstant això, en l'actualitat també es poden adquirir a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació. Els cicles formatius s'estructuren en mòduls professionals, bona part dels quals associats a unitats de competència, de manera que es poden convalidar si hom té acreditada la unitat o les unitats de competència associades al mòdul.

Quan es reconeix oficialment una unitat de competència, aquesta té valor en qualsevol ensenyament formal que estiga associat al CNQP. Així doncs, la clau del sistema integral d'FP és la unitat de competència, agregat mínim de competències professionals susceptible de reconeixement i acreditació parcial. La informació de les unitats de competència associades a mòduls professionals es troba en el reials decrets dels títols de cicles formatius i certificats de professionalitat.

El procediment per a l'avaluació i acreditació de competències (PAAC) és el conjunt d'actuacions adreçades a avaluar i reconèixer les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació, que està regulat pel *Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol*. Aquest procediment contempla diferents fases: informació, admissió, assessorament, avaluació, acreditació i registre i, finalment, orientació. Es tracta d'una convocatòria permanent en totes les famílies professionals.

La Comunitat Valenciana per mitjà de la *Resolució de 13 d'abril de 2021, de la Secretaria Autònoma d'Educació i Formació Professional*, manté oberta una convocatòria permanent per a l'avaluació i acreditació de la totalitat de les unitats de competència professional incloses en l'oferta de formació professional existent al nostre territori que hagen sigut assolides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació.

Es tracta d'un procediment que pot interessar a totes aquelles persones que, complint uns requisits mínims, amb el seu esforç i dedicació han arribat a ser uns bons professionals però no tenen un certificat oficial que així els ho reconega. En una societat cada vegada més exigent, la formació permanent és alhora dret i necessitat i, de fet, moltes ocupacions demanen una certificació oficial per a poder exercir-les. No són proves sinó un procediment mitjançant el qual s'avalua allò que s'ha après treballant o formant-se de manera no oficial, consistent a aportar proves que avalen una competència professional determinada: vida laboral i contractes o certificats d'empresa de treballs exercits dins els quinze anys anteriors a la convocatòria, que han d'estar relacionats amb el sector professional en què es desitja obtindre el reconeixement. Al final de tot el procediment s'acrediten les unitats de competència i, si s'obtenen totes les d'una qualificació professional, es pot obtindre un certificat de professionalitat que la reculla; així mateix, si aquesta qualificació està inclosa en un títol d'FPA, en cursar-lo es pot convalidar una part del títol i cursar només els mòduls formatius que en resten.

4 La diversitat i el treball per àmbits

Prometeo: una forma d'entendre i atendre la diversitat – Maribel Casado Gómez i Almudena Soriano Covarsí

EL CEPA Abril de Badajoz és un centre públic dependent de la Consejería de Educación y Empleo

de Extremadura, en què treballen 55 docents de diferents especialitats de primària i secundària, una orientadora, una professora de Serveis a la Comunitat i tres professors tècnics d'FP, amb un total de 700 persones participants. És un centre que té dues seus, una aula en un centre penitenciari i dues aules en localitats de la província. Compta, per tant, una oferta formativa ben àmplia i té una trajectòria extensa en projectes europeus i d'innovació de tota mena.

El projecte Prometeo, reconegut amb el I Premi Miguel Hernández 2018, nasqué de la necessitat de propiciar un espai per a l'alumnat desconnectat a causa del fracàs escolar, la baixa autoestima i les desigualtats socioeducatives, fet que explica que el centre haja dissenyat un projecte amb l'objectiu de garantir la inclusió i la continuïtat en el sistema educatiu per mitjà d'un canvi metodològic que prima motivació, implicació i participació.

La posada en marxa d'aquest projecte ha comportat el compromís ferm del claustre i una selecció rigorosa de professorat i alumnat d'acord amb el seu perfil. Per altra banda, el centre ha modificat l'estructura escolar i acadèmica per tal d'adaptar-la a aquest alumnat i, sobretot, perquè els centres d'interés, la intel·ligència emocional i cívica i la competència digital, així com les activitats extraescolars esdevinguen l'eix de l'aprenentatge.

Es tracta d'un projecte cooperatiu basat en la investigació i acció que es construeix per mitjà d'aprenentatges significatius amb aplicació pràctica, que no s'esgota en l'àmbit sinó que abasten la interdisciplinarietat i fusionen els continguts dels àmbits amb els interessos de l'alumnat. Per a dur-lo endavant, la comunitat educativa s'obri a la participació d'entitats col·laboradores, com ara els serveis socials, l'oficina d'igualtat de gènere i altres organitzacions no governamentals.

El currículum està organitzat al voltant de quatre centres d'interés: els viatges, les revolucions, la salut i l'economia i el món laboral, que s'aborden no només a través de l'aprenentatge formal a l'aula i a l'escola, sinó sobretot mitjançant activitats complementàries i extraescolars que serveixen per a promoure l'aprenentatge informal i connectar els continguts amb la realitat. Així mateix, aquest projecte se sustenta en un model d'avaluació contínua, formativa i integradora en què alumnat i professorat hi participen activament.

El projecte compta amb l'[espai virtual Prometeo II](#) on figura la programació d'activitats per àmbits i les complementàries de caràcter transversal.

5 El món digital

Organització de la no presencialitat i la semipresencialitat: metodologies i tecnologies – Rosabel Roig Vila

El context actual ha accelerat els processos de transformació digital en l'àmbit educatiu en general. En aquest sentit, els processos d'ensenyament i aprenentatge han patit, en major o menor mesura, un canvi des de la presencialitat a la semipresencialitat i no presencialitat.

Aquest fet determina la necessitat d'analitzar amb detall els aspectes fonamentals que, des de la tecnologia educativa, cal tindre en compte per a estructurar aquests escenaris educatius. Les TIC han canviat la nostra societat i l'adaptació a aquestes serveix per a orientar la nostra evolució. La consciència digital, global, interdependent i connectada és una realitat que l'educació no pot ni ha d'ignorar.

L'educació no pot, per tant, evadir la seua responsabilitat davant la formació de ciutadans i ciutadanes digitals. A l'ambient socioeducatiu, se li imposen nous reptes per a la inclusió de les tecnologies en els processos formals d'ensenyament i aprenentatge. El pensament crític per a la conversió de la informació en coneixement és un fet crucial per a aprendre a aprendre. Les noves situacions virtuals síncrones i asíncrones ens obliguen a desenvolupar noves habilitats i àmbits de l'organització educativa. Així doncs, el canvi de paradigma educatiu obri un diàleg que estimula les noves oportunitats que aquestes eines de la informació i el coneixement ens brinden creant noves experiències i situacions, tant en la vida social com en la personal i educativa.

Es tracta de qüestions fonamentals que justifiquen la integració tecnològica a l'aula dels centres de formació de persones adultes amb la finalitat d'aconseguir una democratització social i educativa i que es concreten en un aprenentatge permanent a través de les TIC enteses com a eines cognitives, que permeten alhora interpretar i organitzar noves formes d'aprenentatge social i ludificat.

6 El futur de l'FPA

Inèdits viables. Els futurs possibles de la formació de persones adultes – José Beltrán Llavador

«Els centres d'FPA no han de replicar els sistemes escolars, són espais formatius de vida social per a assolir igualtat d'oportunitats i també de posicions»

El debat sorgeix a partir de la reflexió del concepte d'inèdit viable, terme que remet directament a l'obra *Pedagogia de l'esperança* de Paulo Freire, qui entén que la utopia no és una cosa impossible; ans al contrari, és absolutament raonable i realitzable si hom decideix dur endavant un ideal practicable.

En els darrers temps, s'ha evidenciat que el pitjor virus de la humanitat ha estat el menyspreu dels éssers humans cap als propis éssers humans, que es reflecteix en una situació flagrant de desigualtat social dirigida pels moviments populistes d'extrema dreta globals. Un virus artificial que no res té a veure amb l'aprenentatge viscut a causa d'un altre virus natural: la pandèmia ens ha mostrat que la llibertat no és possible sense la confiança en les institucions i sense l'ajuda dels altres. El virus artificial ens havia canviat de dalt a baix una escala de valors que el virus natural ens ha permès retrobar: som persones i som comunitat.

Què es pot aprendre de tot plegat? En aquesta conjuntura, la formació de les persones adultes té al davant un seguit d'oportunitats:

1. Augmentar la varietat de perspectives sobre qüestions centrals en l'agenda educativa global.
2. Identificar un dels elements substancials que ens uneix, la paraula.
3. Bastir marcs de comprensió, mapes socials i coordenades amples i clares que serveixen d'orientació en una cultura comuna.
4. Generar mecanismes per a lluitar contra el fatalisme programat mitjançant la praxi de l'esperança.
5. Revertir un sistema de valors imposat per oferir un model de centres d'FPA que supere

l'esquema escolar en favor d'espais d'identificació i construcció conjunta.

Aquestes oportunitats que a hores d'ara tenen els nostres es podran dur a terme si s'engeguen un seguit d'alternatives:

- Resignificar i repolititzar els centres d'FPA.
- Exercir una pedagogia del reconeixement.
- Qüestionari i repensar el desenvolupament sostenible.
- Reescriure la nostra societat amb una nova narrativa educativa.
- Aparaular el món mitjançant nous llenguatges i nous vocabularis.
- Esperar l'inesperat.

El futur de la formació de persones adultes ha de beure de referències rellevants, entre d'altres el llibre *Pedagogia de l'esperança* de Paulo Freire; el document *Aprendiendo a transformarse (Learning to becoming)* de la UNESCO; l'obra *El nuevo contrato social entre generaciones. Elogio de la Profiguración*, de Fidel Molina Luque; l'informe *España 2050. Fundamentos y propuestas para una estrategia nacional de largo plazo*, publicat en obert per la Oficina Nacional de Prospectiva y Estrategia del Ministerio de la Presidencia; i el *Marc d'Innovació Educativa (MIE)*, de José Beltrán Llavador, Ignacio Martínez Morales i Daniel Gabaldón Estevan, auspiciat per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.

7

La internacionalització de l'FPA

Reptes i oportunitats del treball en xarxa en l'aprenentatge al llarg de la vida dramàtica i injusta—
Rosa M. Falgàs Casanovas

El treball en xarxa és un dels eixos fonamentals en l'aprenentatge al llarg de la vida (ALV) si hom té en compte els principals reptes que té al davant l'educació de les persones adultes del segle XXI: l'alfabetització en el sentit més ample del terme i la formació de l'esperit crític front a l'ingent volum d'informació provinent en gran part de les xarxes socials.

Actualment, aquest treball en xarxa està propiciat per la presència d'organitzacions i xarxes europees que aposten fermament per l'aprenentatge al llarg de la vida adulta, entre d'altres:

- *European Association for the Education of Adults (EAEA)*: www.eaea.org
- *European Basic Skills Network (EBSN)*: <https://basicskills.eu>
- *Lifelong Learning Platform (LLLP)*, xarxa de xarxes europees: <http://lllplatform.eu>
- *European Vocational Skills Week (EVSU)*, centrada en la formació professional: <https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week>
- *International Council for Adult Education (ICAE)*, xarxa de xarxes internacionals: <http://icae.global/en/about/what-is-icae>
- *UNESCO Institut for Lifelong Learning (UIL)*, conferències internacionals ALV: <https://uil.unesco.org/unesco-institute>
- *EPALE* Plataforma electrònica d'aprenentatge de persones adultes a Europa: <https://epale.ec.europa.eu/es>

Un terme a tindre en compte en l'ALV d'abast internacional és *Bildung*, que naix de la tradició

alemanya de conrear-se a si mateix on filosofia i educació es troben íntimament vinculades en un procés continu de maduresa personal i cultural. *Bildung* és així mateix el procés pel qual les persones coneixen les seues arrels i imaginen el seu futur des d'aquesta realitat.

Seguint aquesta directriu, l'Institut de la UNESCO per a l'aprenentatge al llarg de la vida (UIL) celebra l'any 2022 al Marroc la [7a Conferència Internacional d'Educació d'Adults \(CONFITEA VII\)](#), en què es preveu la participació d'un miler de persones per a analitzar polítiques eficaces d'aprenentatge i educació de persones adultes des de la perspectiva de l'ALV i tenint com a base els objectius de desenvolupament sostenible de les Nacions Unides. Les persones participants de la conferència tindran l'oportunitat d'elaborar un nou marc d'acció per a l'aprenentatge i l'educació de persones adultes per a reemplaçar el *Marc d'Acció de Betlem* aprovat l'any 2009 en CONFITEA VI.

CONFITEA VII pretén instar els Estats membres de la UNESCO que establisquen polítiques, incentius, marcs reglamentaris i estructures i mecanismes institucionals a fi de contribuir a la cultura dels drets humans, la justícia social, els valors comuns i la sostenibilitat. Atesos els avanços continus en intel·ligència artificial, hom prestarà una atenció especial a l'ús de les TIC per a promoure l'accés a l'aprenentatge i l'educació de persones adultes i a la inclusió.

8 Un compromís global

Compromís global en la formació permanent de la ciutadania adulta – Fernando Trujillo Sáez

«L'educació de persones adultes és un bé comú més viu i necessari que mai»

«Amb la pandèmia hem après que la tecnologia és també un bé de primera necessitat»

Com serà el futur de l'educació de persones adultes? Intentar predir el futur és la millor manera de començar a equivocar-nos, però és evident que a hores d'ara hi ha un conjunt de tendències susceptibles d'assentar-se en els propers anys d'acord amb aquestes premisses sorgides arran de la pandèmia i les seues conseqüències en el món de l'educació de persones adultes:

1. En la nova normalitat qui ha canviat substancialment ha sigut l'aprenent. No existeix l'aprenent estàndard sinó que tothom és aprenent.
2. L'educació ja no és una paraula que afecte de forma exclusiva un període determinat d'anys. L'educació permanent exigeix la implicació de l'Estat però també la d'individus, institucions i empreses a fi de satisfer-ne una demanda que, en els anys a vindre, veurà com augmenta l'oferta d'educació formal i no formal amb una presència cada vegada superior del sector privat i del tercer sector.
3. La innovació educativa és la manera d'ajustar l'oferta educativa al nou aprenent i a la nova societat. Els projectes educatius han de tendir, per tant, cap a models més situacionals i més marcadament diferenciats. En un futur pròxim creixerà encara més la innovació metodològica: ABP i metodologies inductives, aprenentatge servei, aprenentatge cooperatiu, DUA, instrucció diferenciada, etc., així com prosseguirà la innovació i diversificació en eines tecnològiques, fet que va lligat a les necessitats i oportunitats creixents del professorat.
4. Aquestes innovacions i la diversificació de l'oferta formativa seran el pilar per a convertir

l'aprenentatge en una experiència memorable, en què caldrà repensar la gestió del grup, del temps i de les tecnologies, que han esdevingut un bé de primera necessitat.

5. Tot plegat comporta que cal anar cap a una educació híbrida per a un món digital. D'ara endavant, no serà possible concebre l'educació sense el suport d'una plataforma de gestió de l'aprenentatge i apareixeran múltiples espais d'aprenentatge en línia, en què participaran individus, grups i col·lectius per a la seua educació permanent.

La transformació educativa en l'ALV s'insereix dins múltiples transformacions: organitzativa, pedagògica, infraestructural i digital, que formen part d'una revolució cultural. La comunitat d'EPA ha de formar part d'aquesta revolució i l'aprenentatge permanent s'ha de constituir en una xarxa social que genere:

- Entorns que sustenten la interacció social i la creació de comunitat.
- Espais de comunicació amb i entre les persones participants.
- Autonomia i enfortiment per a gestionar l'estrés i els canvis.
- Desenvolupament personal i satisfacció vital.
- Estímul de la capacitat mental i cognitiva.
- Disminució de riscos i dèficits individuals.
- Sentit de comunitat.

Què es vol dir quan diem «aprenentatge» en EPA? Segons Gert Biesta, hi ha bàsicament tres dominis de propòsits educatius: el domini de la qualificació, el de la socialització i el de la subjectivització. L'essència de l'EPA és prestar atenció a tots tres dominis per a garantir l'aprenentatge permanent de tota la ciutadania i el seu objectiu és oferir un aprenentatge transformador a les persones participants entés com a procés de transformació dels seus marcs de referència per a ajudar-les a ser més inclusives, obertes, reflexives i emocionalment capaces de canviar (Jack Merizow, 2018).

En aquest sentit, els espais de pedagogia pública han de contribuir al desenvolupament de visions del món més obertes i inclusives. L'educació oberta es defineix com l'experiència d'aprenentatge que ofereix a l'alumnat flexibilitat en l'elecció de quins (temes), on (lloc), quan (ritme) i com (mètode) aprendre.

L'escenari del «Café d'Aprenentatge» satisfà de fet les necessitats de les persones que volen aprendre, comprendre o conèixer alguna cosa per interès personal o necessitat, però que se senten esmaperdudes per l'abundància d'informació disponible, insegures de la informació en què confiar o incapaces d'identificar i recuperar la informació rellevant que necessiten. Aquests alumnes necessiten orientació com a punt de partida fiable i filtre per al seu esforç d'aprenentatge (Jonatan Castaño i altres, 2013).

Es tracta d'instaurar un model d'aprenentatge per a la vida en què l'alumnat tinga un control ple sobre el seu propi aprenentatge. Un alumnat que:

- identifica les seues necessitats,
- estableix els propis objectius individuals,
- tria i crea la pròpia ecologia d'aprenentatge a través de la creació de xarxes, la col·laboració i l'intercanvi de coneixements,

- i avalua, genera, adapta, revisa i valida per si mateix els recursos per a l'aprenentatge.

Així doncs, una EPA oberta i transformadora és aquella que pren cura d'aquests quatre àmbits per a satisfer així les necessitats i els interessos de la ciutadania adulta.

Caminar ensems

9 [Un vol d'ocell sobre l'FPA valenciana: 10 idees claus de la nostra FPA](#)

Aquest vídeo va servir de cloenda i homenatge a la tasca docent que duen a terme, de nord a sud valencià, els centres d'FPA sostinguts amb fons públics. L'elaboració fou coordinada per les assessories de l'àmbit d'FPA dels CEFIRE territorials i el seu resultat és fruit del treball col·laboratiu en xarxa, per mitjà del qual es pretén mostrar la tasca que, dia a dia, centres i equips docents realitzen en l'acompanyament, assessorament i guiatge de les persones joves i adultes participants de la formació.

El vídeo presenta nou eixos temàtics sobre els quals els centres públics valencians d'FPA centren la seua acció socioeducativa:

1. Accessibilitat i actualització.
2. Arrelament i socialització.
3. Coeducació.
4. Diàleg intergeneracional.
5. Envelliment actiu.
6. Inclusió i diversitat.
7. Noves oportunitats i participació ciutadana democràtica.
8. Plurilingüisme i multiculturalitat.
9. Reinserció social.